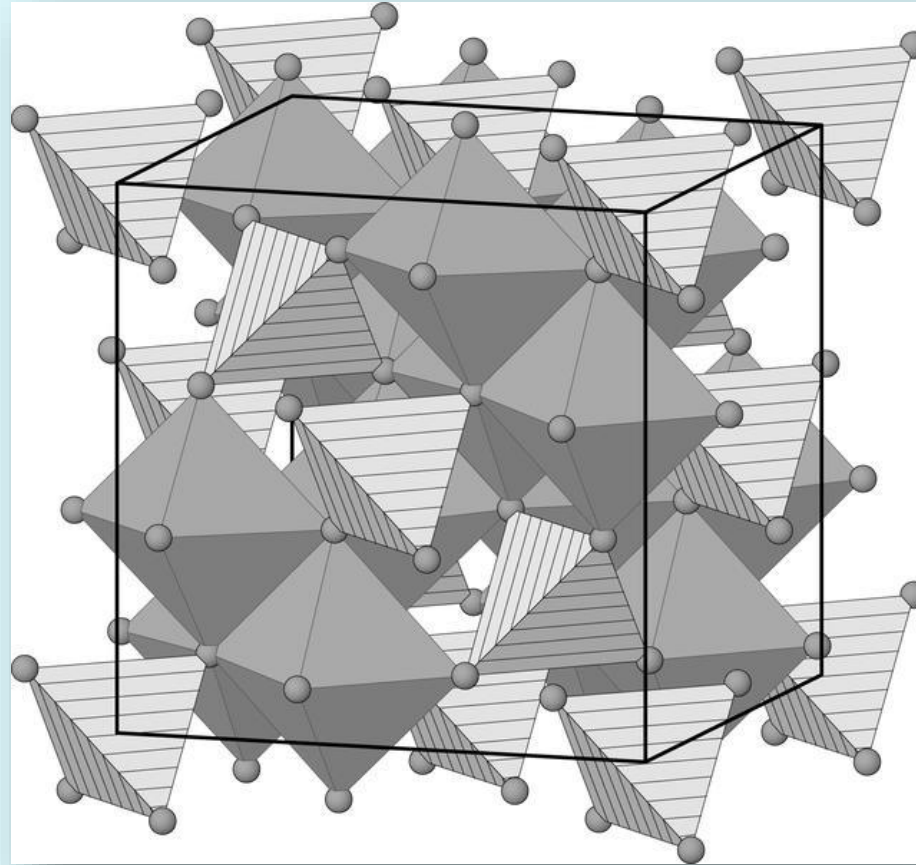
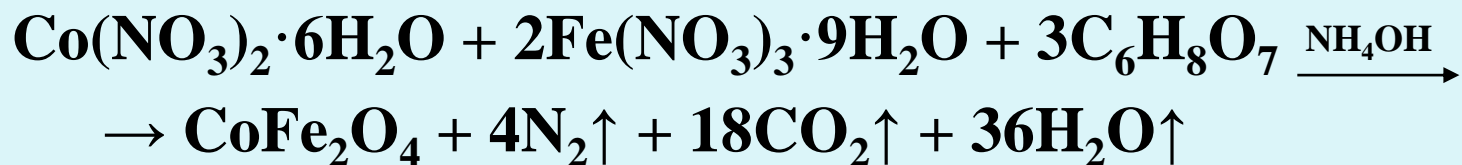

Структурний тип шпінелі $Me^{2+}Me_2^{3+}O_4$

Рис. 1. Розташування іонів в елементарній комірці ідеальної шпінелі (показано підґратки металів з тетраедричним та октаедричним оточенням аніонів).

СХЕМА ЗОЛЬ-ГЕЛЬ ТЕХНОЛОГІЇ ОТРИМАННЯ ШПІНІЛЬНИХ ТВЕРДИХ РОЗЧИНІВ

NH_4OH
 $t, ^\circ\text{C}$

$t, ^\circ\text{C}$

Перемішування вихідного розчину нітратів кобальту та феруму з лимонною кислотою

Випарювання золю з утворенням полімерного гелю

Процес автогоріння

Утворений кобальтовий ферит

X-променевий аналіз

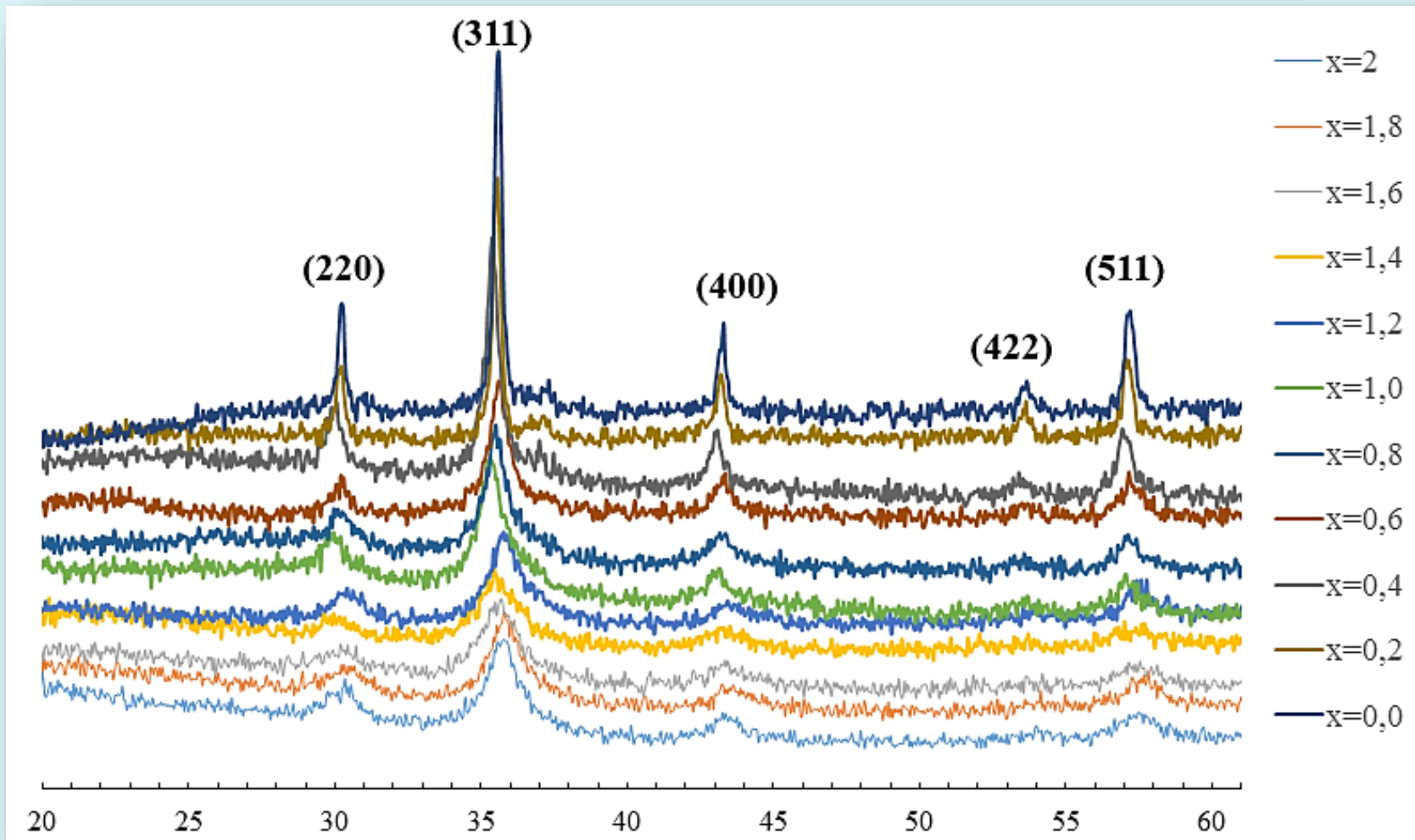
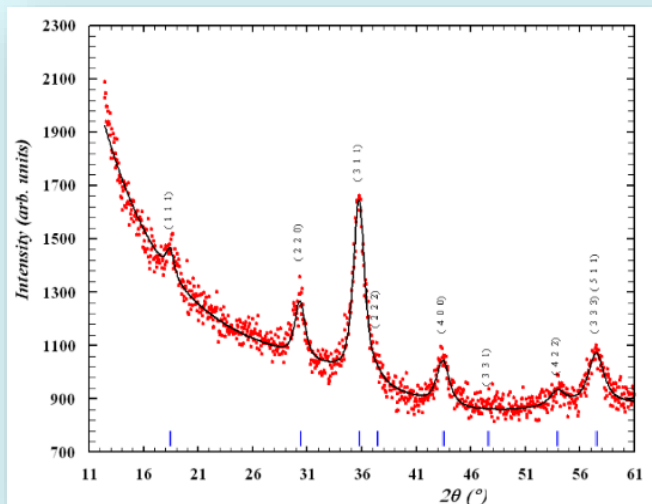
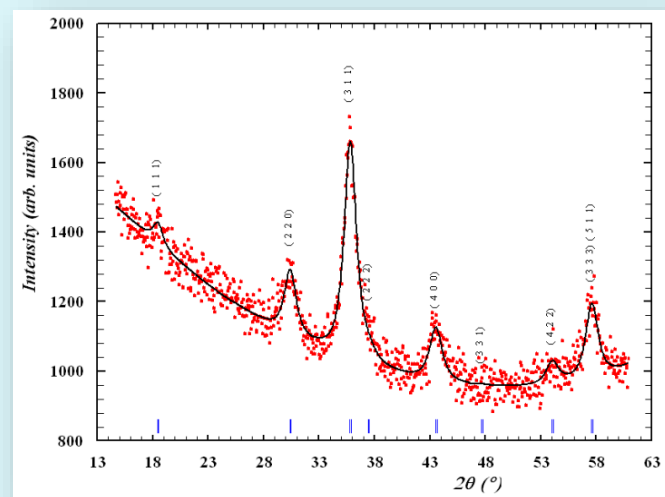

Рис. 2. X-променеві дифрактограми твердих шпінельних розчинів ферит-хромітів кобальту(II) (де x – вміст Cr^{3+}).

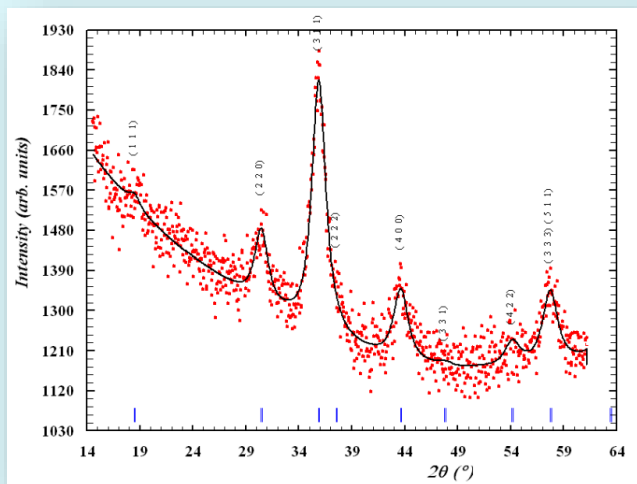
X-променевиий аналіз (метод Рітвельда)

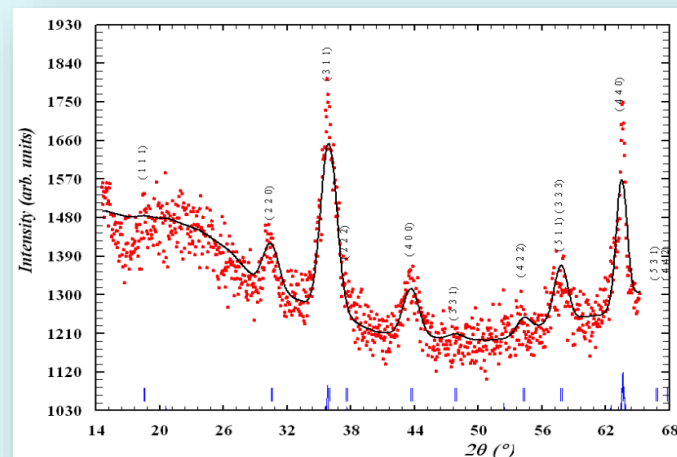
CoCr_2O_4

$\text{CoFe}_{0.2}\text{Cr}_{1.8}\text{O}_4$

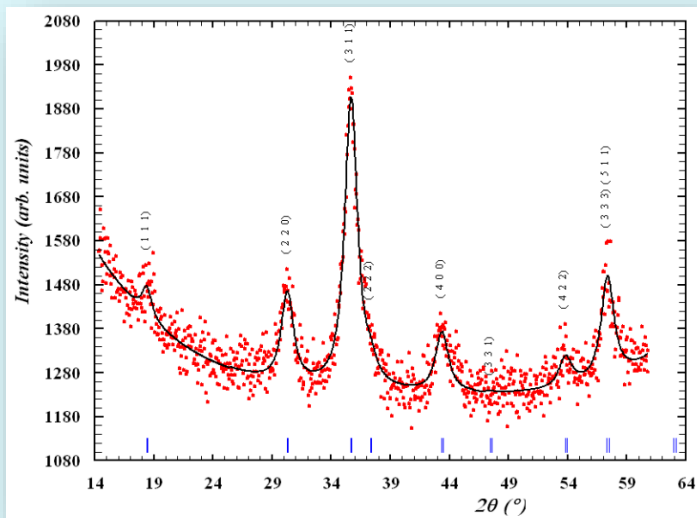

$\text{CoFe}_{0.4}\text{Cr}_{1.6}\text{O}_4$

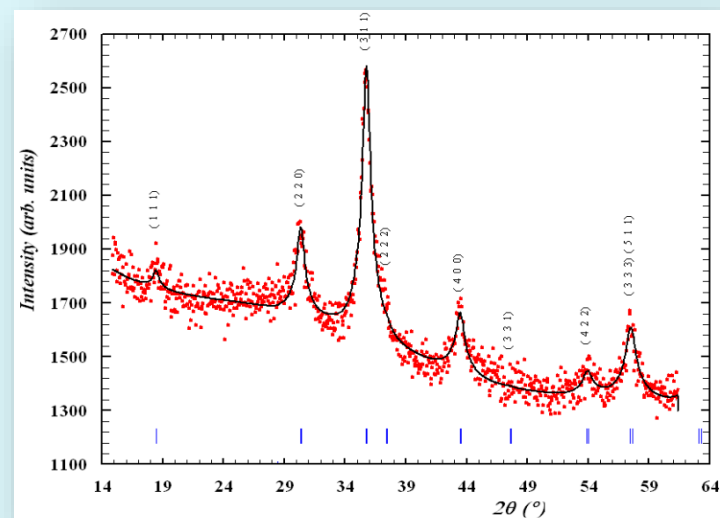

$\text{CoFe}_{0.6}\text{Cr}_{1.4}\text{O}_4$

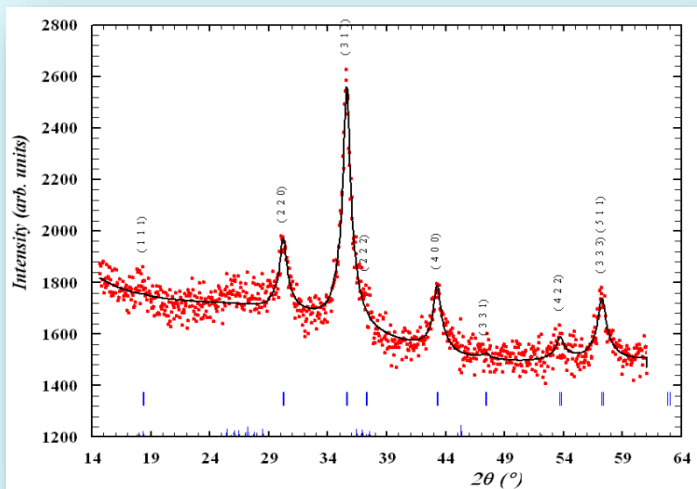
Х-променеви анализ (метод Рітвельда)

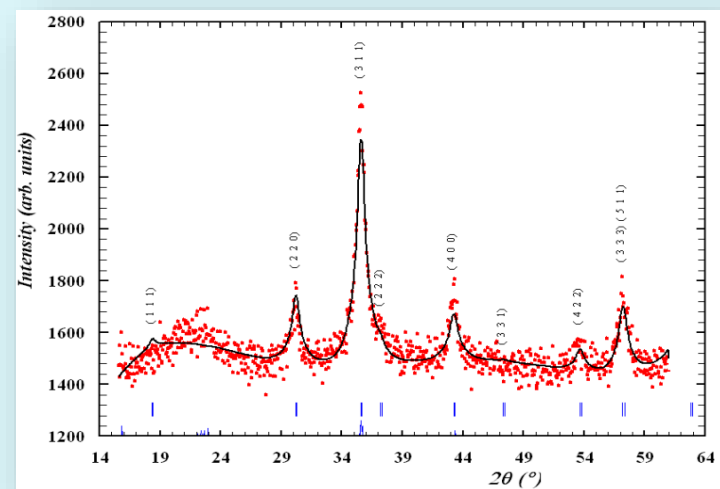
$\text{CoFe}_{0.8}\text{Cr}_{1.2}\text{O}_4$

$\text{CoFe}_{1.0}\text{Cr}_{1.0}\text{O}_4$

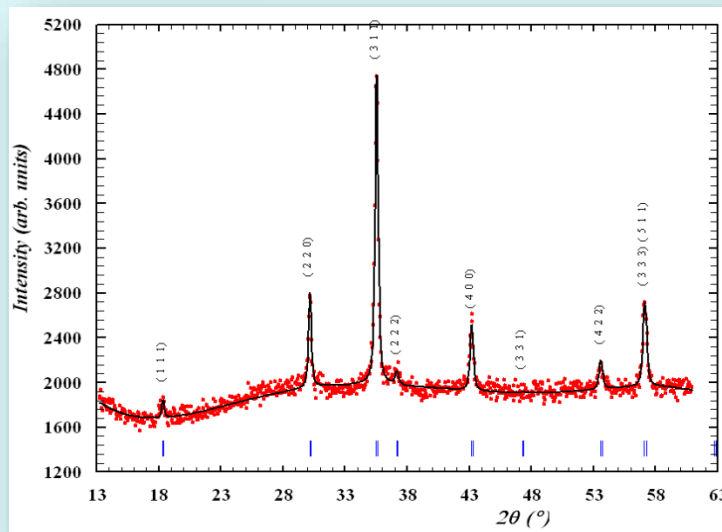
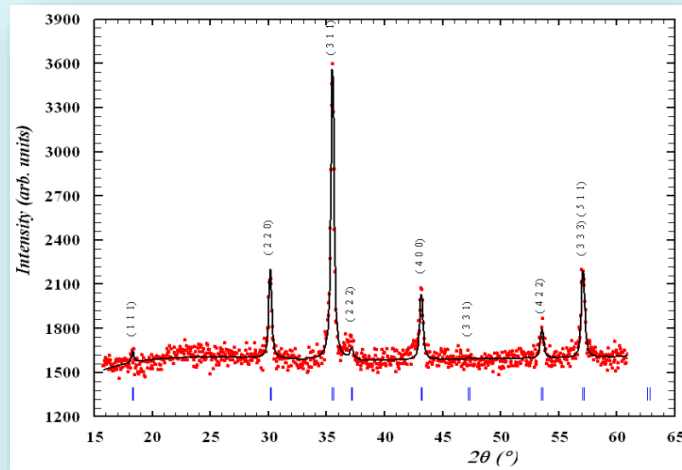
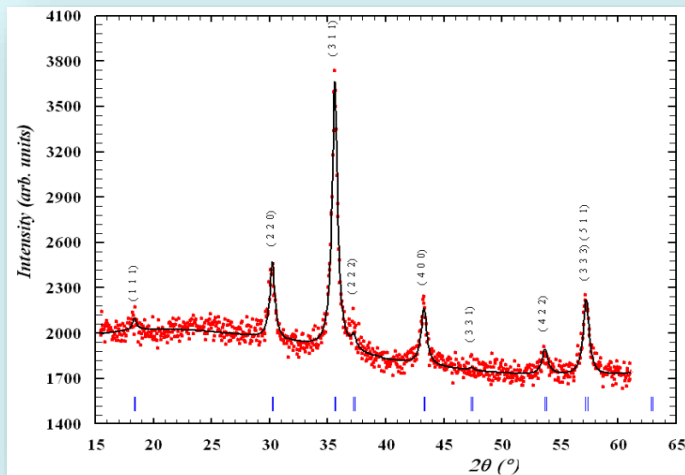

$\text{CoFe}_{1.2}\text{Cr}_{0.8}\text{O}_4$

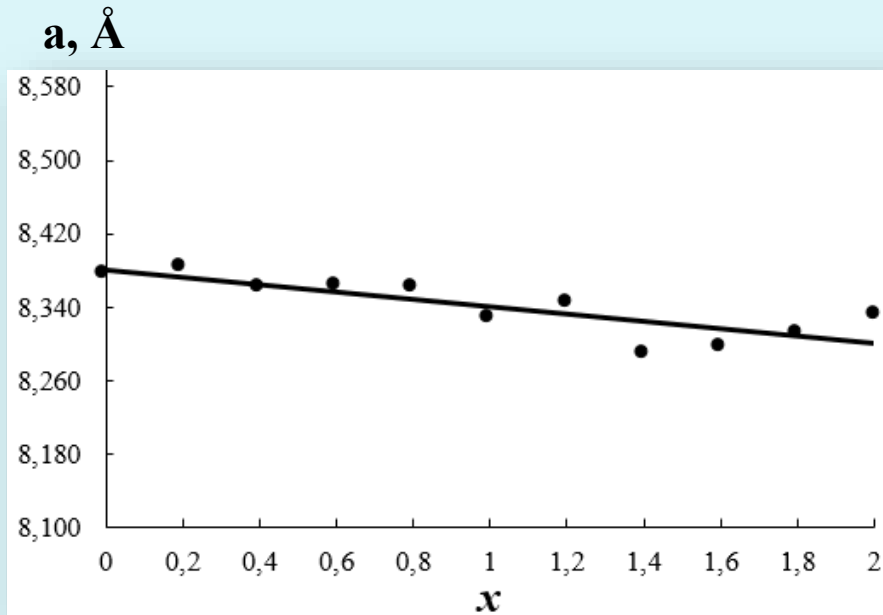

$\text{CoFe}_{1.4}\text{Cr}_{0.6}\text{O}_4$

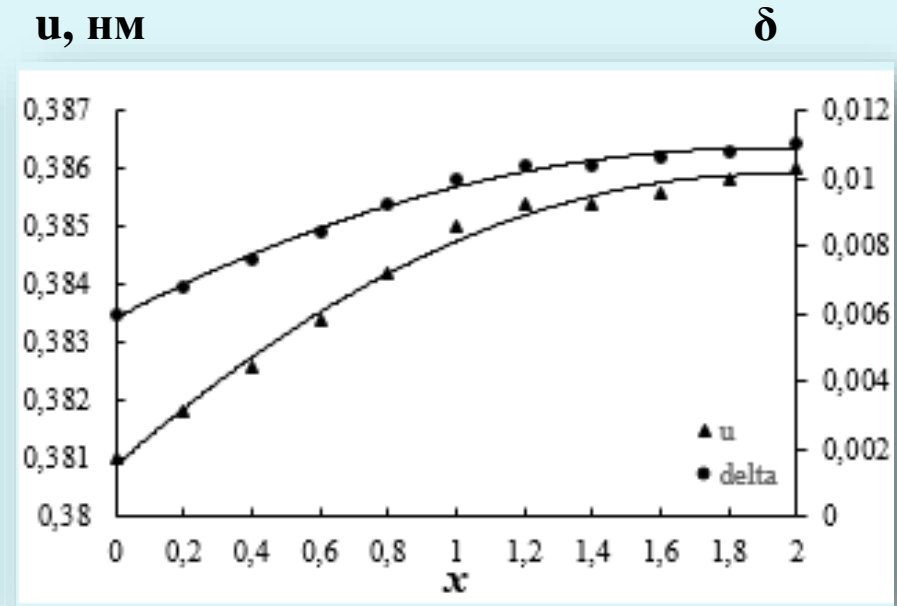
X-променевиий аналіз (метод Рітвельда)

КРИСТАЛОХІМІЧНІ ПАРАМЕТРИ СИСТЕМИ $\text{CoFe}_{2-x}\text{Cr}_x\text{O}_4$

Рис. 3. Залежність параметра комірки від вмісту Cr^{3+} (x) у ферит-хромітах кобальту (II).

Рис. 4. Залежність аніонного параметра (u) та відхилення від ідеального значення (δ) для твердих розчинів ферит-хромітів кобальту (II) від вмісту Cr^{3+} (x).

КРИСТАЛОХІМІЧНІ ПАРАМЕТРИ СИСТЕМИ $\text{CoFe}_{2-x}\text{Cr}_x\text{O}_4$

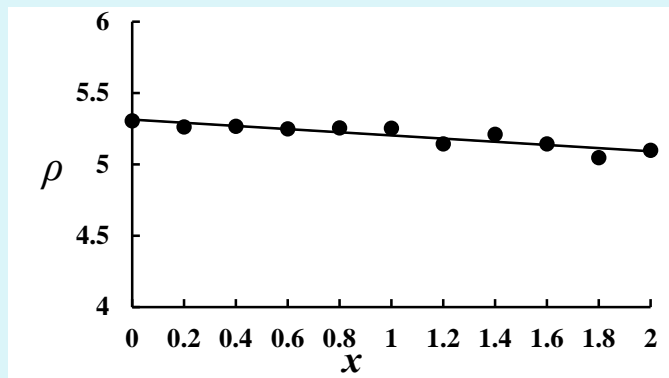

Рис. 5. Залежність X-променевої густини ρ від вмісту Cr^{3+} .

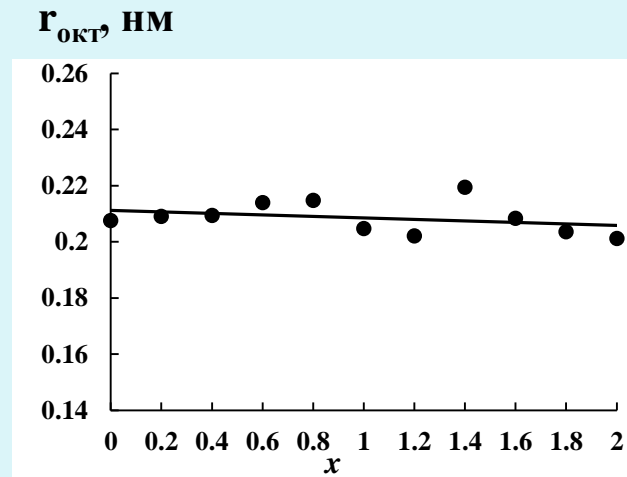

Рис. 6. Залежність радіусів октаедричних порожнин $r_{\text{ОКТ}}$ від вмісту Cr^{3+} .

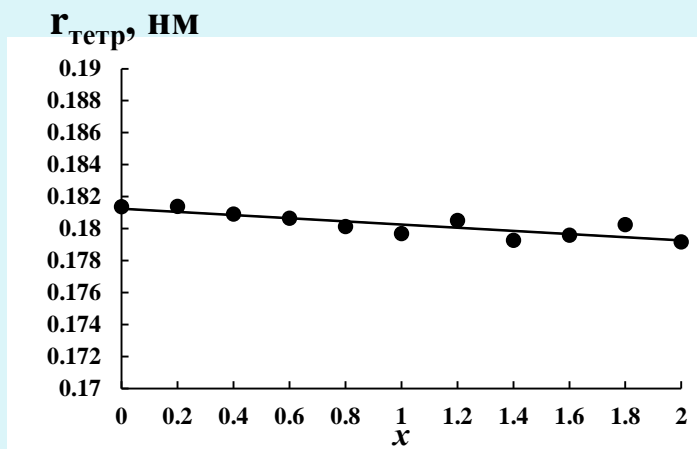

Рис. 7. Залежність радіусів тетраедричних порожнин $r_{\text{тетр}}$ від вмісту Cr^{3+} .

$$\rho_{\text{XRD}} = \frac{Z \cdot M}{N_A \cdot a^3}$$

$$r_{\text{тетр}} = a\sqrt{3}(u - 0,25) - R_O$$

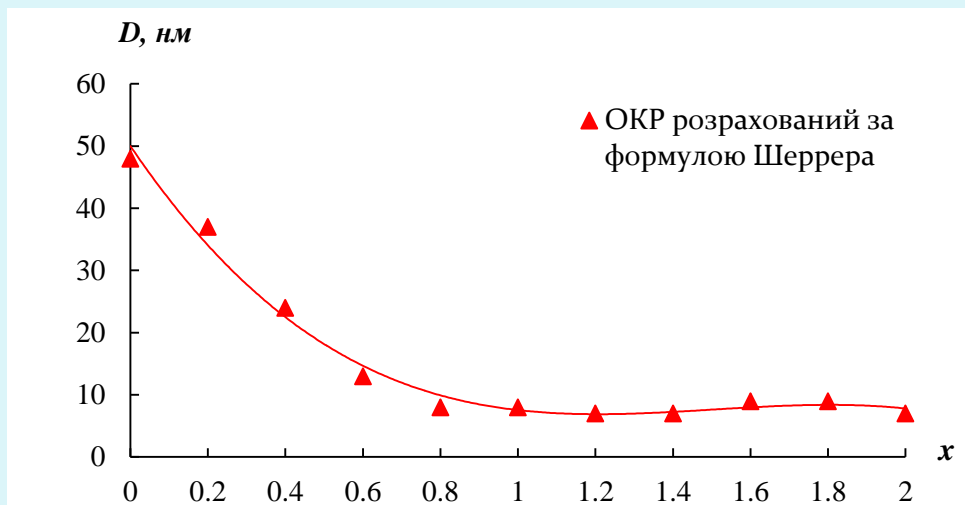
$$r_{\text{ОКТ}} = a\left(\frac{5}{8} - u\right) - R_O$$

КАТІОННИЙ РОЗПОДІЛ В СИСТЕМІ $\text{CoFe}_{2-x}\text{Cr}_x\text{O}_4$

Вміст Cr^{3+} (x)	Катіонний розподіл
0	$(\text{Co}_{0,2}^{2+}\text{Fe}_{0,8}^{3+})_A [\text{Co}_{0,8}^{2+}\text{Fe}_{1,2}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
0,2	$(\text{Co}_{0,32}^{2+}\text{Fe}_{0,68}^{3+})_A [\text{Co}_{0,68}^{2+}\text{Cr}_{0,2}^{3+}\text{Fe}_{1,12}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
0,4	$(\text{Co}_{0,44}^{2+}\text{Fe}_{0,56}^{3+})_A [\text{Co}_{0,56}^{2+}\text{Cr}_{0,4}^{3+}\text{Fe}_{1,04}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
0,6	$(\text{Co}_{0,56}^{2+}\text{Fe}_{0,44}^{3+})_A [\text{Co}_{0,44}^{2+}\text{Cr}_{0,6}^{3+}\text{Fe}_{0,96}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
0,8	$(\text{Co}_{0,68}^{2+}\text{Fe}_{0,32}^{3+})_A [\text{Co}_{0,32}^{2+}\text{Cr}_{0,8}^{3+}\text{Fe}_{0,88}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
1,0	$(\text{Co}_{0,80}^{2+}\text{Fe}_{0,20}^{3+})_A [\text{Co}_{0,20}^{2+}\text{Cr}_{1,0}^{3+}\text{Fe}_{0,80}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
1,2	$(\text{Co}_{0,84}^{2+}\text{Fe}_{0,16}^{3+})_A [\text{Co}_{0,16}^{2+}\text{Cr}_{1,2}^{3+}\text{Fe}_{0,64}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
1,4	$(\text{Co}_{0,88}^{2+}\text{Fe}_{0,12}^{3+})_A [\text{Co}_{0,12}^{2+}\text{Cr}_{1,4}^{3+}\text{Fe}_{0,48}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
1,6	$(\text{Co}_{0,92}^{2+}\text{Fe}_{0,08}^{3+})_A [\text{Co}_{0,08}^{2+}\text{Cr}_{1,6}^{3+}\text{Fe}_{0,32}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
1,8	$(\text{Co}_{0,96}^{2+}\text{Fe}_{0,04}^{3+})_A [\text{Co}_{0,04}^{2+}\text{Cr}_{1,8}^{3+}\text{Fe}_{0,16}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$
2,0	$(\text{Co}_{1,00}^{2+})_A [\text{Cr}_{2,0}^{3+}]_B (\text{O}_4^{2-})_O$

РОЗМІР ОКР ЗРАЗКІВ $\text{CoFe}_{2-x}\text{Cr}_x\text{O}_4$

Формула Шеррера:

$$D_C = \frac{0,94\lambda}{\beta \frac{1}{2} \cos\theta}$$

Рис. 8. Залежність розміру кристалітів D від вмісту Cr^{3+} у ферит-хромітах кобальту (II) .

Термогравіметричний аналіз

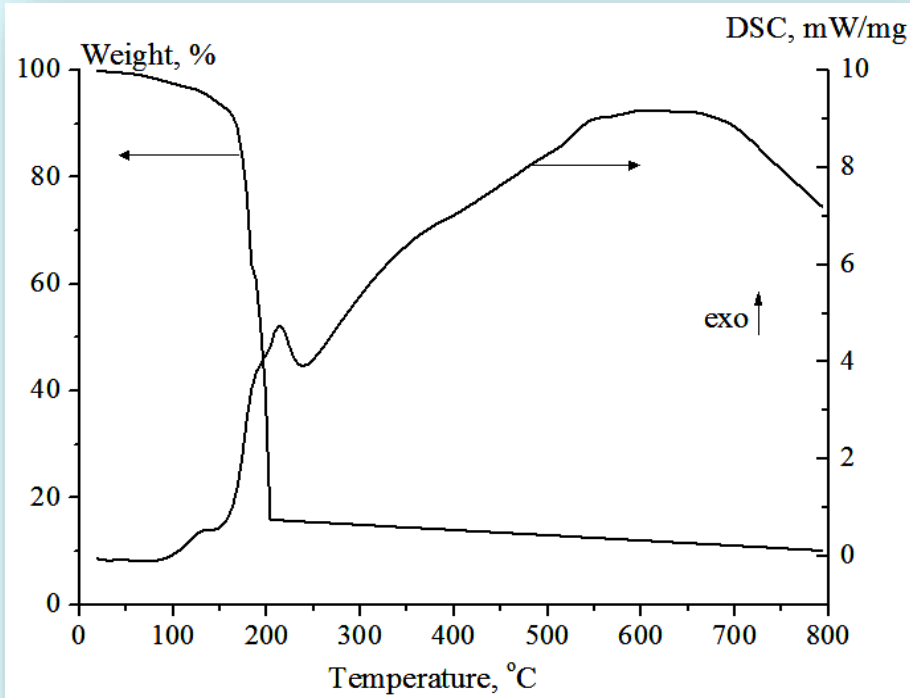

Рис. 10. ТГ/ДСК крива Со-Fe
цитратного прекурсору

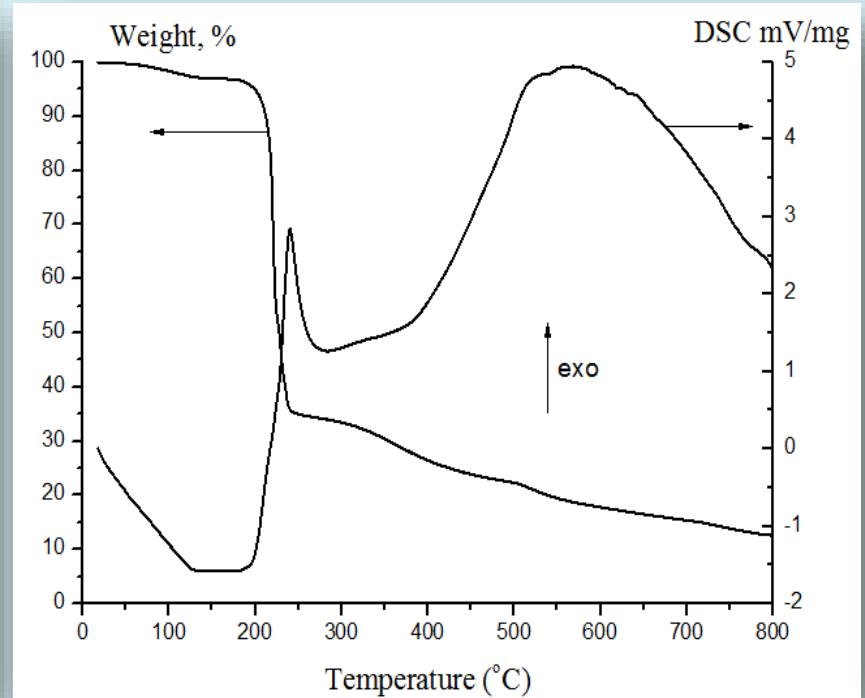

Рис. 11. ТГ/ДСК крива Со-Сr
цитратного прекурсору

ІЧ-СПЕКТРОСКОПІЧНИЙ АНАЛІЗ

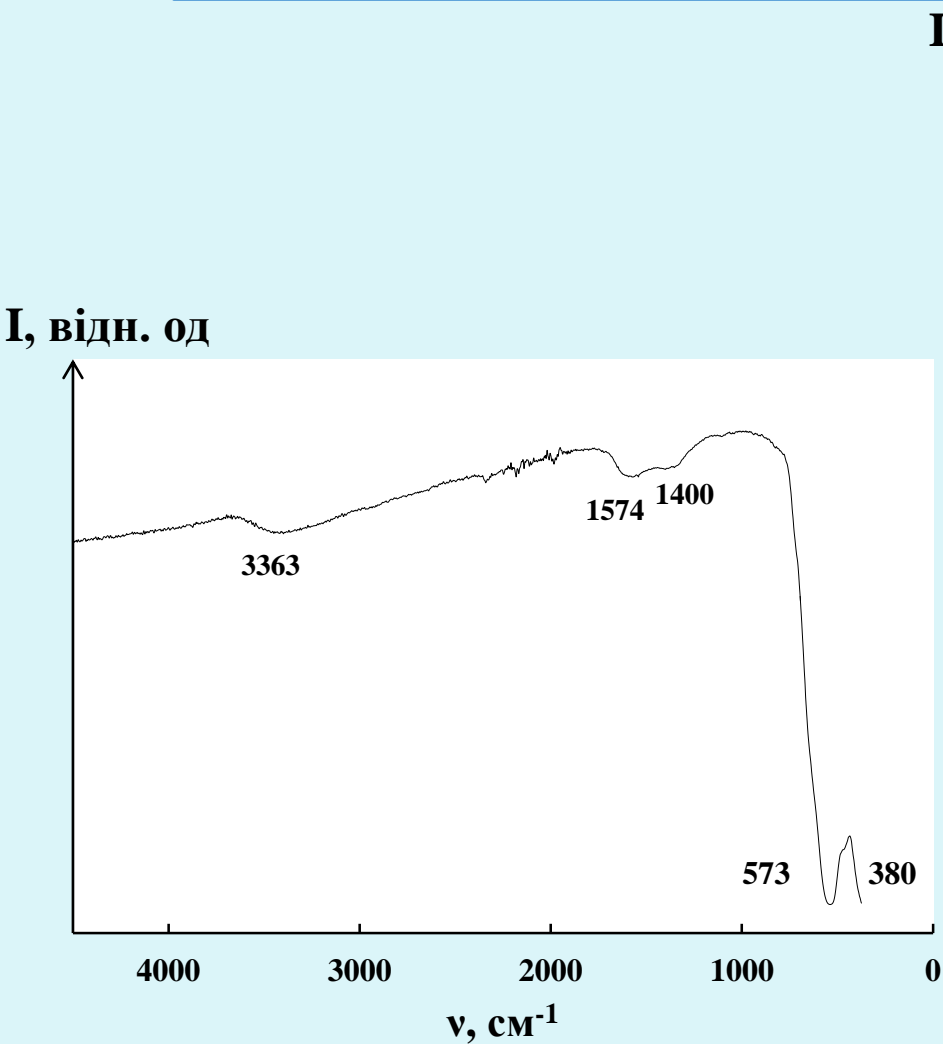

Рис. 12. ІЧ-спектр наночастинок CoFe_2O_4

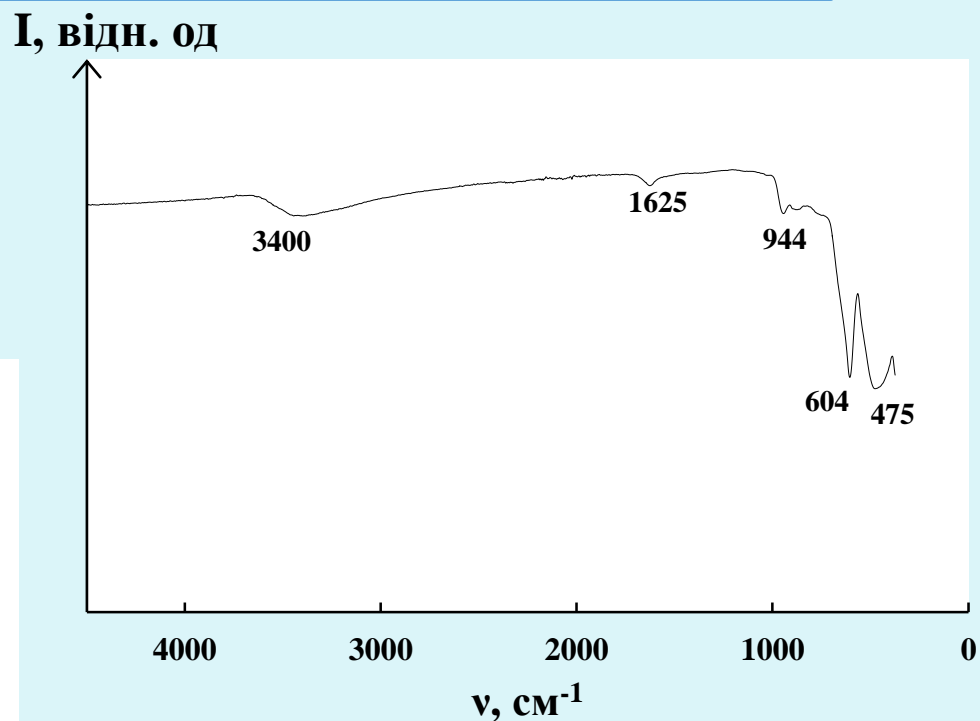

Рис. 13. ІЧ-спектр наночастинок CoCr_2O_4

Антиструктурне моделювання

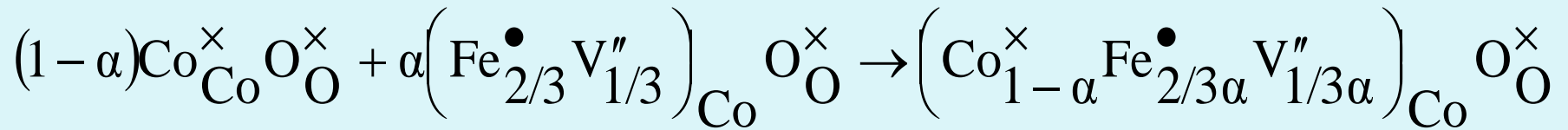
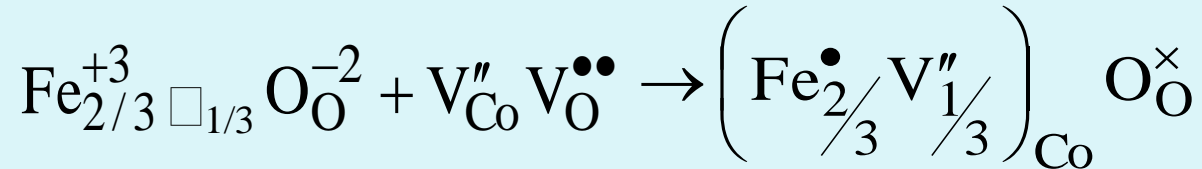
хрестик (×) означає відносний нульвий ефективний заряд,
крапка (•) і штрих (') – позитивний і негативний надлишкові заряди відповідно;
квазіхімічна вакансія позначається літерою V.

Таблиця 2

Склад кластерів, утворених внаслідок фазових взаємодій

	Поверхня CoO	Поверхня Fe ₂ O ₃
Стехіометрія за катіоном	$(Co_{1-\beta}^{\times} Fe_{\beta}^{\bullet})_{Co} (O^{\times})_O (O_{0,5\beta}^{\bullet})_i$ (1)	$(Fe_{2-2\gamma}^{\times} Co'_{2\gamma})_{Fe} (O_{3-\gamma}^{\times} V_{\gamma}^{\bullet\bullet})_O$ (2)
Стехіометрія за аніоном	$(Co_{1-\alpha}^{\times} Fe_{2/3\alpha}^{\bullet} V_{1/3\alpha}'')_{Co} O^{\times}_O$ (3)	$(Fe_{2-2\delta}^{\times} Co'_{2\delta})_{Fe} (Co_{\delta}^{\bullet\bullet})_i (O^{\times}_3)_O$ (4)

Утворення дефектних фаз оксидів

Взаємодія між кластерами та антиструктурою шпінелі

